

— ❁ СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА ❁ —

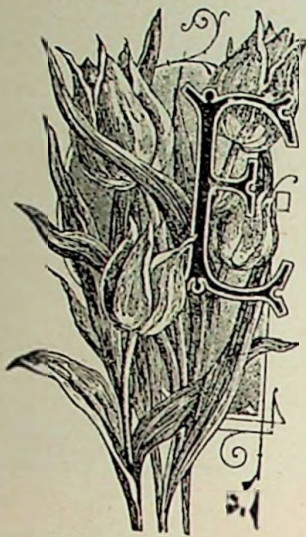
Азъ обичамъ!

Азъ обичамъ те земя,
 Дѣ в' младини съмъ игралъ;
 Азъ обичамъ ви поля,
 Зарадъ вашитѣ цвѣтя!

Тамъ поточето шурти,
 Сладостно безъ спиртъ, —
 Колко пжти ний сами
 Правихме си виръ!

Азъ обичамъ те, с лѣсъ —
 Горделивъ и старъ;
 Въ тебъ се скитамъ пролѣтесъ,
 Ти си мой другаръ!

Хр. Боневъ.

Помощь.

динъ лѣтенъ день, прѣзъ голѣмата училищна ваканция, малката Радка си играеше весело подъ вѣрбитѣ на тѣхната ливада. Заедно съ милия си дѣда бѣха отишли, за да набератъ зелена трѣвица за тѣхното муле. До тѣхната ливада имаше друга, заградена съ дълги и дебели дървета. Въ нея пасѣше единъ младъ и хубавъ конь. Щомъ видѣ Радка, опѣти се къмъ нея и започна жално да цвили, като че искаше отъ нея нѣщо.

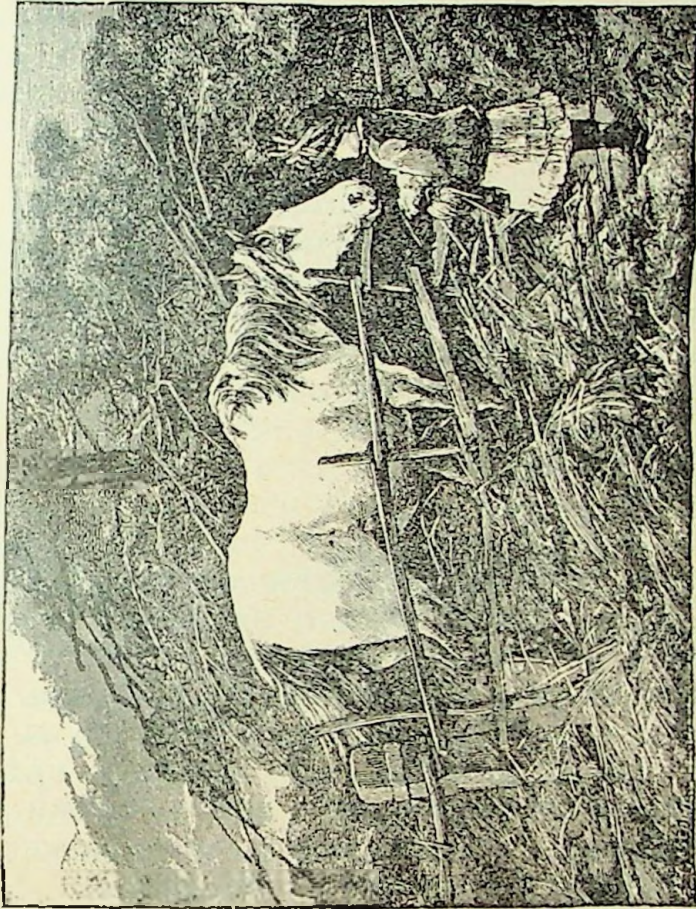
— Какво ли иска отъ мене това конче? — помисли си най-напрѣдъ Радка.

— Навѣрно отъ голѣмата горещина и то е ожаднѣло като мене, каза си тя и се затече при дѣда си да му иска кофата, за да напои жадното конче.

Радка взе кофата, напълни я съ бистра водица и се опѣти къмъ кончето, което я чакаше до оградата. Кончето сладко, сладко я изпи и Радка се затече да му донесе още една кофа. Като се напои добрѣ, почна да пасе около Радкината ливада.

Радкинъ дѣдо често ходѣше на ливадата за трѣва на мулето. Съ него ходѣше и Радка да си

бере полски цвѣтя и да диша чистъ въздухъ. Тя не забравяше и бѣлото конче: всѣки пѣтъ му поднасяше съ кофата вода и му даваше да

си похапне отъ своя хлѣбъ. Кончето я обикна много и винаги я чакаше на това мѣсто, гдѣто му даде пѣрви пѣтъ водата.

Американски разбойници.

Разбойничеството го има и въ Америка. То е организирано добръ и дѣйствиува много изкусно. Нѣколко разбойника образуватъ една *шайка*; въ врѣме на обиръ или нападение сж облечени съ еднакви дрехи и еднакво въоружени. Тѣ иматъ добри коне, за да се спасяватъ отъ прѣслѣдването на полицията.

Тѣзи разбойници сж доста богати и живѣятъ разпуснатъ животъ: обличатъ се разкошно, хранятъ се въ най-добритѣ и скжни гостилници и пр.

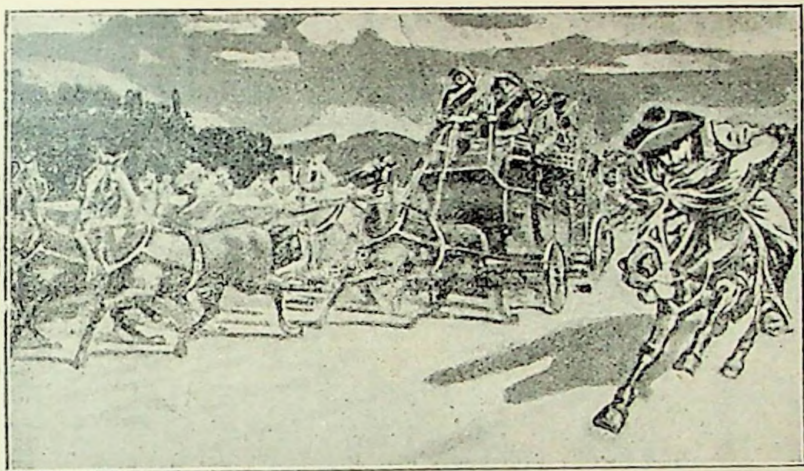
Членоветѣ на всѣка една шайка живѣятъ поотдѣлно и за лице се занимаватъ съ какъвъ да е занаятъ, а често пжти и съ търговия. Тѣ се носятъ по-между си тѣй, като че се не познаватъ.

Когато ще извършатъ нѣкой обиръ, то прѣварително се обсжжда отъ страна на особенъ свѣтъ, съставенъ отъ нѣколко разбойника и тогава се съобщава това и на всѣки членъ отъ шайката. Съобщението всѣкога става устно. Въ дюкения на търговеца, членъ на шайката, отива единъ отъ разбойницитѣ да си купува стока, като му плаща стоката, въ сжщото врѣме на ухото му съобщава мѣстото, гдѣто всички трѣбва да се събератъ. По такъвъ начинъ се съобщава и на останалитѣ членове на шайката.

Като излѣзатъ по обиръ, тѣ сж въоружени съ пушки, голѣми револвери и опасани съ *натронташи*, пълни съ патрони. Обути сж съ чизми и на главата си носятъ особена шапка. Съ бърза кола, или на коне, тѣ се отправятъ на пжтъ за

мѣстото, гдѣто трѣбва да стане нападението. Като отидатъ тамъ, тѣ си турятъ маски, или намазватъ лицето си съ сажди, веднага заематъ удобни мѣста и очакватъ жертвата си

Тѣзи черни, тайнствени лица, съ изблѣщени очи къмъ жертвата и съ готова запъзната пушка и револверъ, поразяватъ веднага човѣка, при когото се явятъ. . . . .

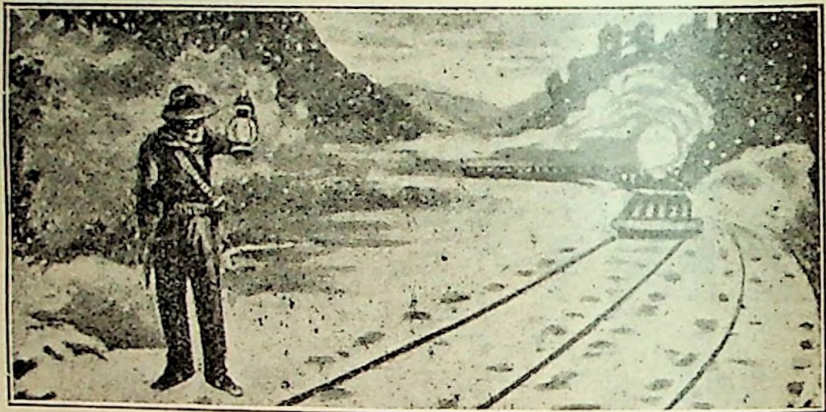

Разбойниците нападатъ и на трена, когато той върви съ най-голѣмата си бързина. Тѣ трѣбва да го спратъ, а за това иматъ два начина. Първиятъ начинъ е да устроятъ *катастрофа* (разрушение) на трена, като турятъ на релситѣ голѣмъ прѣдметъ. Вториятъ начинъ е като подадатъ лъжливъ знакъ, та да заставятъ машиниста да спрѣ трена.

Първиятъ начинъ е ужасенъ, защото загиватъ много невинни хора. . . . и твърдѣ опасенъ за разбойника, защото, ако се хване, наказва се

съ смъртъ. . . . Освѣнъ това, тренътъ като се разруши, разбойниците не могатъ да ограбятъ всичко, затова тѣ прѣдпочитатъ втория начинъ— съ лъжливия знакъ.

Единъ отъ разбойниците държи въ ржката си червенъ фенеръ и се запира до релситѣ. Червениятъ фенеръ нощемъ, а червеното байраче денемъ, е знакъ за машиниста да спре трена. Другитѣ разбойници се скриватъ наблизо и чакатъ.

Ето отдалечъ се зачува шумътъ на трена, който иде все по-близо и по-близо. . . . Вече се слуша пѣхтенпето на локомотива, а отпрѣдъ се показватъ огньоветѣ, които пронизватъ нощната тъмнина. . . . Разбойникътъ високо издига ржката си съ червения фенеръ, машинистътъ забѣлѣзва знака, раздава се пронизителното изсвирване и тренътъ веднага се спира.

Пътниците се разбуждатъ и уплашени се запитватъ едни други:

— Какво се е случило ?

Но отъ двѣтъ страни на трена стоятъ по-вече отъ 20 тъмни лица, които сѣз отпратили къмъ трена пушкитѣ и револверитѣ си. Раздава се кратка но рѣшителна заповѣдь:

— Слѣзте всички долу !

Всички пѣтници разбиратъ вече какво се е случило и мълчаливо излизатъ изъ вагонитѣ.

— Рѣцѣтъ нагорѣ ! — се чува нова заповѣдь. Всичкитѣ си дигатъ рѣцѣтъ нагорѣ. Разбойницитѣ правятъ това; защото се опасяватъ да не би между пѣтницитѣ да има нѣкои въоружени и да гърмятъ върху тѣхъ.

Въ такова положение отвеждатъ пѣтницитѣ малко настрана и започватъ грабѣжа: взиматъ всичкитѣ цѣнни нѣща отъ куфаритѣ имъ. Послѣ

ги прѣтърсватъ единъ по единъ и ограбватъ паритѣ имъ.

Слѣдъ това разбойниците бързо се отдалечаватъ, а пжтниците се връщатъ въ вагонитѣ и тренътъ си трѣгва.

На другия день, като че нищо не се е случило, разбойниците стоятъ на дюкенитъ си и спокойно продаватъ стоката си. . . .

Понѣкога разбойниците нападатъ и на нѣкоя отдалечена въ полето желѣзопѣтна станция. Тѣ разбиватъ касата, обирагъ бюфета и мирно се отдалечаватъ.

Такива нападения и обири въ Америка се случватъ често. Причината на това е, че тамъ има обширни *степи*, които се простиратъ на хиляди и хиляди километра. Тѣзи мѣста сѣ малко населени. По тѣзи степи върви трена и затова много трудно може да се запази отъ нападението на разбойниците.

Но населението въ Америка бързо расте, тѣзи мѣста започватъ да се населяватъ и не е далечъ врѣмето, когато разбойниците не ще могатъ да нападатъ и обирагъ. Тогавя лесно ще могатъ да ги хванатъ и накажатъ.

Армаганъ.

Изъ градината отиде
Да се поразходи тя,
Но и харно се накичи
Съ пѣстри джхави цвѣтя.

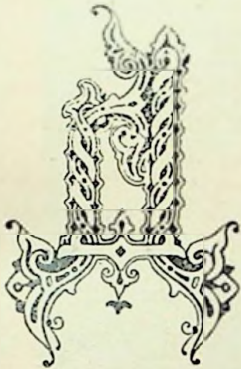
А на връщане съгледа,
Кацналъ на единъ листецъ,
Сладко свири и нарежда
Малъкъ и красивъ щурець.

Тя го хвана и си мисли,
Съ погледъ ясенъ и засмѣнъ,
Че на куклата ще носи
Тоя хубавъ армаганъ.

В. Ив. Стояновъ.

Тропически лѣсъ.

алече, далече на югъ отъ насъ се намиратъ топлитѣ страни. Хората тамъ не знаятъ ни студъ, ни мразъ, ни снѣгъ. Тамъ слънцето високо се издига на ясно — синото небе и съ горѣщи-тѣ си лъчи така силно натоплюва земята, че е невъзможно да се ходи или стои на нея.

Цѣли 12 часа се продължава горѣщия день и настѣпва прохладната ноць. Ахъ, съ какво нетърпение се очаква тя отъ всѣко живо! . . . Прѣзъ деня всичко се е скрило, сгушило подъ хладина, като че нѣма никъдѣ животъ. . . .

Но щомъ зайде слънцето, щомъ се усѣти вечерния хладъ, настѣпва шуменъ животъ. Гжститѣ и непроходими гори се изпълватъ съ ужасенъ викъ. По дърветата трѣгнатъ всички хищни звѣрове: леопарди, пантери, и др., за да

си търсятъ храна. Маймунитѣ скачатъ отъ клонъ на клонъ, отъ дърво на дърво, викатъ, боричкатъ се и правятъ разни упражнения.

Този шуменъ животъ се продължава до срѣдъ ноцъ и послѣ настѣпва тишина. Всичко заспива, всичко почива. . .

Малкиятъ Сиракъ.

сѣки го познаваше. Мнозина го наричаха *Сиракътъ*. А и той самъ не знаеше собственото си име.

Единъ день бѣ намѣренъ на улицата, още малко и слабо дѣте, увито въ нѣкакви си дрипави парцали. Родители нѣмаше, или по добръ той не ги помнеше. Баща му—единъ уменъ и трудолюбивъ мжжъ, умрѣ наскоро прѣди раждането на своя синъ. Майка му постѣпи работничка въ една фабрика, но не за дълго. Тя не утрая фабричния животъ, разболѣ се и умрѣ.

Сиракътъ остана самъ—безъ братъ и сестра. Отъ улицата го отнесоха въ градското *сиропиталище*. Тамъ бѣ той грижливо отгледанъ. Постѣпи въ училището, дѣто бѣ единъ примѣренъ ученикъ, изкара първи класъ и напустна. Да продължи по-нататкъ своето учение, нѣмаше срѣдства. . .

И той рѣши да постъпи простъ работникъ въ фабриката.

* * *

Работниците много обикнаха новия си другаръ. Често го виждаха натъженъ да рони сълзи, скритъ въ нѣкой фабриченъ кѣтъ.

— Не плачи, Сираче, а работи! Нека плачатъ за умрѣлитѣ, — шепне му нѣкой работникъ, па го подхване за рѣка и го заведе прѣдъ фабричната машина.

А на малкиятъ Сиракъ е тежко и мъчно. Нѣма никой да го погали, никой да му постеле, никой да го нахрани. . .

Все едно. Малкиятъ Сиракъ забравя своята тѣга и бързо се залавя за работа.

Пищятъ фабричните машини, колелетата незапирно се въртятъ и нѣкакъвъ тежъкъ, задушливъ, почти отровенъ въздухъ, задавя работниците. Чуватъ се глухи пѣсни изъ голѣмото здание на фабриката, но и тѣ се губятъ въ страшния ревъ на машинитѣ.

— Сираче, Сираче . . ехъ, какво си ти глупаче! . . . обажда се немирна работничка, като го гледа жаловито, — нѣма ли за тебе жилище, а си дошелъ тука да се тровишъ въ тая фабрика! Да, жилище — спасилище! Хайде, махай се отъ тука. . .

— Да, жилище — спасилище! — тихо прошепна малкиятъ Сиракъ и пакъ заплака.

Дълго врѣме стоя неподвиженъ: той се замисли дълго върху нѣщо, слѣдъ туй отново

стана веселъ и бързо закри изъ фабричното здание.

Свирката изпищъ.

Работниците напустиаха фабриката и си отиваха по домоветъ.

На другия день малкиятъ Сиракъ не се яви на работа въ фабриката.

Топли слънчеви лъчи играеха по хоризонта,

единъ хладъ подухваше прѣзъ врѣме и правѣше деня много приятенъ.

Малкиятъ Сиракъ доправяше своето палто и непрестанно мислѣше върху пжтиществието си. Едно пѣстро птиче полѣтя и сѣкангъ изчурулика:

— Училище — спасилище! . . .

Всичко бѣ готово.

Вечерята малкиятъ Сиракъ се сви прѣдъ своя господарь въ фабриката, който му заяви, че той вече напуща.

— Господарю, простете, но азъ немога повече тука да стоя, — разказваше спокойно Сирачето, — азъ искамъ да се уча; въ туй врѣме, който е неукъ, той нищо не струва. . . — сълзи бистри закапаха по жълтитѣ му странички и той прѣкъсна повече да приказва.

Господарьтъ му заплати повече, отколкото трѣбва.

* * *

Още на другия день Сиракътъ бѣше на пѣть къмъ ближния градъ. Той си спомни за живота и задушлвия въздухъ въ фабриката, за всички работници, които упражняватъ машинитѣ и съ които бѣ прѣкаралъ почти година врѣме. Спомни си какъ веднажъ насмалко щѣше да бѣде прѣмазанъ отъ една машина, спомни си за оная дупка, въ която живѣеше и зѣзниѣше цѣла зима, спомни си какъ вмѣсто топло ястие ядѣше често само печени картофи, спомни си още. . . той всичко си спомни, което бѣ прѣкаралъ прѣзъ своя животъ, като често повтаряше: „Училище — спасилище! който е простъ, той бива мостъ“ . . .

Слѣдъ нѣколко дни малкиятъ Сиракъ беше вече ученикъ въ бояджийското училище. Живѣеше у сѣмейството на единъ старъ и познатъ работникъ.

И тукъ продължаваха новитѣ му другари да го наричатъ Сиракъ. . .

Той се много трудѣше.

Най-сетнѣ слѣдъ три години пакъ повтори:
„Училище—спасилище“.

На разходка.

Всички дружно да запѣемъ
Хайде, дѣца мили!
Сладка пѣсенъ да разлѣемъ
По хълми, могили!

Да се развеселимъ всички —
Хайде да запѣемъ,
За да чуятъ нащ'тѣ птички,
Какъ ние живѣемъ!

Тѣй ний, дѣца, ще направимъ
Разходка приятна
И вечъ нѣма да забравимъ
Тазъ земя прѣкрасна.

Ив. Боневъ.

Смѣшниятъ длъжникъ.

(Приказка).

Единъ сиромасъ ималъ да дължи на нѣколко души. Тѣ го чакали доста време и найсетнѣ търпението имъ се изчерпило, станали и отишли да го търсятъ.

Намѣрили го. Сиромасътъ имъ казалъ : „Елате този и този день да ви платя“!

Като дошелъ казания день, сиромасътъ нѣмалъ какво да имъ даде и рѣшилъ да излѣзе отъ къщи. На излизане казалъ на жена си:

— Жено, азъ излизамъ и ще се върна посрѣдъ нощъ. Ако дойдатъ търговцитѣ да ме търсятъ, кажи имъ, че съмъ отишълъ да сѣя тръне. Тѣ ще те попитатъ: „За какво му сж?“ Ти имъ кажи: „По селския пѣтъ сутринъ и вечеръ минаватъ овци; трънетѣ ще ги закачатъ и отъ всѣка овца ще откубватъ по малко вълна, тази вълна азъ ще събера, ще я продамъ и ще имъ изплатя дълга си“.

Като казалъ това, сиромасътъ излѣзълъ.

Малко прѣди обѣдъ прѣдъ къщата му се спрѣли трима души. Тѣ били търговцитѣ. Влѣзли въ двора и се отправили къмъ къщи. Жената на сиромаса ги видѣла и излѣзла да ги посрѣщне.

Единтъ отъ търговцитѣ я попиталъ за мъжа ѝ. Тя отговорила, както я бѣше той научилъ.

Като чули послѣднитѣ думи, търговцитѣ се спогледали и засмѣли.

— Както се види, скоро ще получимъ дължимото си! . . . засмѣно казали търговцитѣ и си отишли.

Посрѣдъ нощъ се върналъ и сиромасхътъ. Жена му разправила всичко, каквото казала на търговцитѣ.

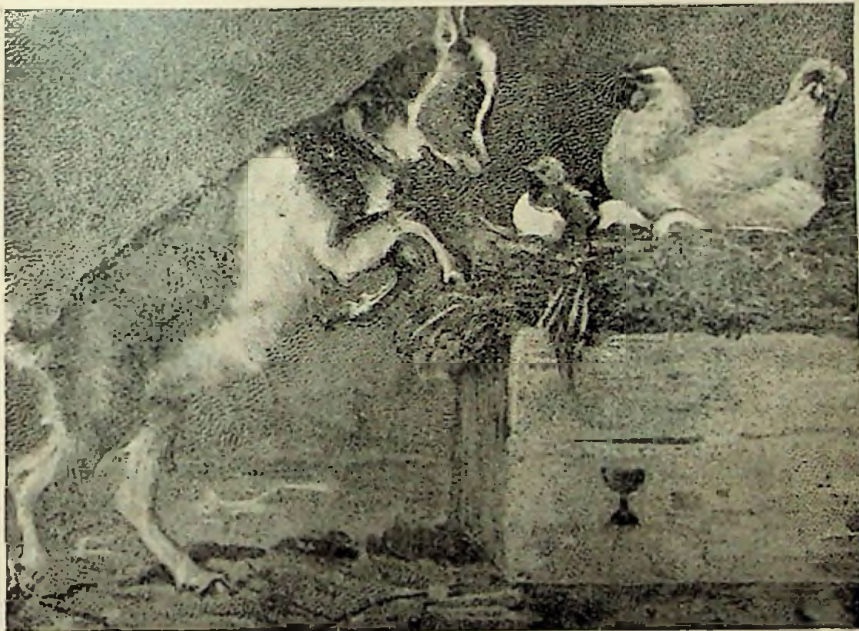
— А тѣ какво казаха. като чуха, че ще събера отскубнатата отъ трънетѣ вълна, която, като продамъ, ще имъ изплатя дълга си?! . . .

— Нищо, само се засмѣха и си отидоха.

— Е, жена, кой не би се изсмѣлъ на такова изплащане.

Немирното яренце.

Яренце немирничко,
Тукъ се не качи,
Ще те види буля ми,
Па ще те гълчи.

Ази мѣтя пиленца —
Ето вечъ едно
Дѣ писука гладничко
Въ топлото сѣно.

Ще съборишъ нѣкое
Топличко яйце,
Я на пиле крехкото
Ще строшишъ крилце.

Послѣ не смилявамъ те :
Ще ти накълва
Мекичката бузица.
Твърдата глава.

Ц. Калчевъ.

Единъ възстаникъ.

(Разказъ).

I.

а 18-й юний т.г. се изминаха 40 години отъ славната смъртъ на Хаджи Димитра. Този народенъ герой съ своята малка четица сложиха коститѣ си на в. Бузлуджа, за свободата на своето отечество. Да, тѣ загинаха, но името и примѣра имъ вѣчно ще живѣятъ въ

българското сърдце . . . За тѣхната юнашка
ѹборба, отъ Дунава до Ст.-Планина, всѣкога ще

се разказва, все нови спомени и случки изъ тѣхния животъ що се припомнюватъ и откриватъ. Ето единъ споменъ за единъ възстаникъ:

Той бѣше отъ раненитѣ възстаници, които се изгубиха отъ четата при върха Св. Никола. Първитѣ два дѣня прѣкара заедно съ другаритѣ си, но послѣ остана надирѣ. Облѣченъ въ хубави възстанически орѣхи и съ пушка въ рѣка, вървѣше съ послѣдни сили на изтокъ по билото на Ст. Планина.

Слѣдъ двудневно криене и лутане, свърши му се храната и той рѣши да излѣзе на една поляна, гдѣто единъ бѣлгаринъ пасѣше стадо овци.

Това бѣше слѣдъ обѣдъ. Възстаникътъ тихо излѣзе отъ гората, поогледа се наоколо, отиде при овчаря, и му поиска хлѣбъ. Овчарьтъ бѣ изялъ хлѣба си, но му даде обѣщание, че вечерьта ще му донесе. Той го увѣри да бѣде спокоенъ и да се не страхува отъ нищо. Показа му една гориста рѣтнина, гдѣто да се скрие и тамъ да го очаква. Възстаникътъ бързишкомъ навлѣзе въ гората.

П.

Близо при сѣвернитѣ поли на Ст.-Планина е разположено селото К., населено съ турци и бѣлгари. Между турцитѣ имаше единъ, нарѣченъ Селимъ бей, извѣстенъ и влиятеленъ прѣдъ тогавашното турско управление, който се отличаваше съ своята кръвожадность и отъ когото трѣпереше мало и голѣмо. При този турчинъ отиде овчарьтъ. Той издаде кждѣ се крие възстаникътъ. Беятъ веднага изпраща силна поте-

ря съ заповѣдь да го хванатъ и живъ да му го доведатъ.

Потерята, водена отъ овчаря, бързо и безъ шумъ стигна до рѣтлината. Въ това врѣме възстаникътъ, отъ голѣмата умора, дълбоко и спокойно спѣлъ. Той не вѣрваше, че неговиятъ братъ—българинъ, може да стане изменникъ.

Гората изведнажъ екна отъ стотини гърла: „Прѣдай се. прѣдай се! . . .“ Възстаникътъ скочи, грабна пушката си и потърси мѣсто за избѣгване . . . Но, на пусто! . . . той бѣше отъ всички страни заграднъ . . . Спасение нѣма, а да се прѣдаде—не искаше . . . Той се скри добръ задъ единъ дебелъ букъ и изгърмѣ първиятъ куршумъ. Това бѣ отговорътъ на тѣхния викъ . . . Захвана се силна стрѣлба; потерята изпращаше градъ отъ куршуми, но нито единъ не сполучваше. Възстаникътъ по нарѣдко отговаряше, но всѣкога на месо.

Най-послѣ неговитѣ куршуми се привършиха. остана само единъ. Да го изпрати ли, или не?! . . . Жестока минута! . . . Тогава той падна на колѣнѣ, цѣлуна родната си земя, скочи и отправи пушката си съ послѣдния куршумъ къмъ гърдитѣ си. „Сбогомъ, родино, бѣха послѣднитѣ му думи и куршумътъ прониза геройскитѣ гърди . . .

III.

На слѣдующия день бѣ празникъ. На широкия мегданъ въ срѣдъ селото К. се трупаха много хора. Тѣ гледаха една човѣшка глава, набочена на остъръ колъ. По хубавото лице и яс-

нитѣ очи познаваха, че е на младъ български синъ.

Тя бѣ главата на оизи възстаникъ, прѣдаденъ отъ българина-овчаръ.

Воденичка.

Подъ върбитѣ се прѣвила
Воденичка стара;
Тазъ рѣчица деноношно
Колела ѝ кара.

Воденчарьтъ я нагласилъ —
Сипалъ златно жито,
Па подъ вѣжди той поглежда
Сладко, та честито.

Какъ сж камъни запѣли
Пѣсень чудна, вита,
Какъ ще стане отъ туй брашно
Прѣсна бѣла пита.

Кречеталото млѣвари
Гледатъ какъ подскача,
И за едно само мислятъ
— Медена погача.

Люб. Бобевски.

Конституцията въ Турция.

Отъ петъ вѣка пасамъ въ старото наше отечество съществува една голѣма държава, на име *Турция*. Управлението въ тая държава до скоро бѣше монархическо неограничено, защото всички закони се издаваха отъ Султана и министритѣ му, а народътъ бѣше длъженъ само да ги изпълнява.

Господари въ Турция бѣха само, турцитѣ, защото всички чиновници и войници се избираха отъ тѣхъ, а християнитѣ робуваха и пѣмаха никакви права.

Всѣка година тамъ мрѣха по стотини сѣмейства отъ християнитѣ. Европейскитѣ сили не можаха да търпятъ тежкото положение на своитѣ братя по вѣра, та рѣшиха на сноа да турятъ редъ въ Турция.

Но Султанътъ отъ страхъ да не изгуби властта си въ Македония, прибѣрза и даде конституция въ цѣлата си държава.

Това стана на 11 юлий, тази година. Отъ тая дата до днесъ всички народи въ Турция живѣятъ братски, също като въ нашето отечество.

Първите уроци по писане

Е с е н ь .

Хладенъ вѣтрещъ вечъ повѣва,
Капаятъ, ей, листата —
Всичко взе да погрознява,
Съхнатъ и цвѣтята.

— —

Нѣма хубавото лѣто —
Есенъта настана ;
Какъ посърна, вижъ, полето,
Мраченъ е балкана !

— —

Нѣма птички вечъ да пѣятъ
Радость въ насъ да будятъ,
Голи дървета немѣятъ,
Мъгли всичко булятъ.

Ив. Боневъ.

— СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА —

Добъръ съвѣтъ.

Хайде скоро въ училище,
Ей, дѣте, търчи!

Остави вечъ туй игрище, —
Бързай се учи!

Че сега е за тебъ врѣме
Да се просвѣтишъ:
Не е дрѣмка да се дрѣме
А да се свѣстишъ!

Този, който си остане
Слѣпъ на този свѣтъ,
Нѣма нивга да прѣстане
Да се кае клѣтъ.

Хайде скоро въ училище,
Ей, дѣте, търчи!
Остави вечъ туй игрище, —
Бързай се учи!

Ив. Боневъ.